

17x16.59	1	עמוד 24	ידיעות אחרונות - כותרת	18/02/2016	51928306-4
משפט ועסקים 9801 יוסי דהאן - ראש החטיבה לזכויות אדם - 26330					

יוסי דהאן • כך מתים הבונים

חשופים על הפיגומים

כשנהרג או נפצע עובד בניין, שידרוש את סגירת האתר לאלתר עד ביצוע הקירה ותיקון הליקויים, כמו גם להוביל מריניות שתשים קץ להפקרות הפושעת המתמשכת.

אך להסתדרות יש גם אינטרסים אחרים. היא שותפה מ־1990 עם ארגון המעבידים־הקבלנים, "התאחדות בוני הארץ", בק"רן משותפת המכונה "קרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה בישראל" וממומנת מכספים המנוכחים משכרם של פועלי הבניין. בקרן הציטברו במשך השנים עשרות מיליוני שקלים, שבכספיה מתחלקים ארגון הקבלנים וההסתדרות.

אשרף טהא יצא בחודש שעבר לעבודתו כמפעיל משאבת בטון באתר בנייה בכפר קאסם. מזג האוויר היה סוער במיוחד, ומפעילים כטהא לא אמורים לעבוד בימים כאלה. בעת יציאת הבטון טילטלה הרוח בחזקה את זרועות משאבת הבטון ואשרף ספג חב"טה חזקה מאחת הזרועות. הוא הובהל לבית החולים בילינסון במצב אנוש, ושם מת מפצעיו.

טהא, שהותיר אחריו אישה וארבעה בנים, הוא אחד משישה עובדים שנהרגו בתאונות עבודה בענף הבנייה בחודש שעבר. לפי נתוני משרד הכלכלה, במהלך 2015 חלה עלייה של יותר מ־10% במספר ההרוגים באתרי בנייה – 35 לעומת 31 בשנה שקדמה לה. לפי נתוני המוסד לביטוח לאומי, ב־2014 היו גם 7,000 נפגעי תאונות עבודה בענף הבניין.

בריון שנערך בשבוע שעבר בוועדת העבודה והרווחה בכנסת ציין רשם הקבלנים, אמנון כהן, כי בעשור האחרון לא נלקח רישיון מאף קבלן שהיו אצלו תאונות עבודה שבהן נהרגו או נפצעו פועלים. כהן הודה למעשה שאין לקבלנים תמריץ להפסיק את הקטל בענף מהטעם הפשוט שרשויות המדינה, שאמורות לאכוף את חוקי וכללי הבטיחות בעבודה באתרי הבנייה, אינן עושות כמעט דבר שיגרום לקבלנים לנסות לשמור עליהם. קשה להתעלם מכך שחיי פועלי הבניין זולים במיוחד בשל העובדה שרובם המכריע כולל מהגרי עבודה, פלסטינים ואזרחי ישראל ופליטים.

לשם השוואה, השבוע בעקבות תאונת מנוף שבה נהרג פועל, הודיע ראש עיריית ניו־יורק, ביל דה־בלאזיו, על גיוס 100 פקחי בנייה חדשים. הוא הכריז בכך על תחילתו של מה שכינה "בליץ" של ביקורות פתע ב־1,500 אתרים בתוך 90 יום. "אף בניין אינו שווה חיי אדם", אמר. בריון הציבורי המאבק למען פועלי הבניין, שעלה לסדר היום לא־חר שנים של שתיקה והזנחה, ביוזמת "הקואליציה למאבק בתאונות בניין", הכוללת פעילים חברתיים, ארגונים אזרחיים "כקו לעובד" ו"מען" ועיתונאיות ועיתונאים שהתגייסו למאבק, נעדר קול אחד בו־לט מאוד – קולה של הסתדרות העובדים הכללית. מארגון שאמור להגן על פועלי הבניין, שמשכרם הוא גובה דמי טיפול ושאת האינטרסים שלהם הוא אמור לייצג, אפשר היה לצפות שיפעל בנחישות

מהדיון שעלה לסדר היום לאחר שנים של שתיקה והזנחה נעדר קול אחד בולט: זה של הסתדרות העובדים הכללית, שגובה משכרם של פועלי הבניין דמי טיפול ואמורה לייצג את האינטרסים שלהם

המטרה המוצהרת של הקרן היא קידום עבודתם של ישראלים בענף הבנייה, מה שלא מפריע להתאחדות הקבלנים להפעיל לחץ עצום לאורך השנים להגדיל את מכסות מהגרי העבודה – כוח עבודה זול וצייטין – שיחליף את העובדים הישראלים היקרים. לאחרונה נחלו הקבלנים הצלחה כשזכו בתוספת של 20 אלף פועלי בניין מסיין, מה שהופך את מטרת הקרן, הכשרת עובדי בניין ישראלים, לסיסמה ריקה ועצובה.

מלבד הכשרות מקצועיות וניירת בטיחות סמלית אחת, הקרן המשותפת מקיימת מגוון של פעילויות, כגון סמינרים, השתלמויות בבתי מלון לפעילי ההסתדרות, הענקת מלגות לבני עובדי בניין ישראלים ועריכת סקרין ומחקרים שונים. הדבר היחיד שבו היא כמעט אינה עוסקת הוא הגנה על חייהם של האנשים שבונים את הארץ הזו. ■

יוסי דהאן הוא פרופסור למשפטים, ראש הטיבת זכויות האדם במרכז האקדמי למשפט ועסקים ברי"ג